

Εργαστήριο: Δημοκρατική Συμμετοχή

Διάρκεια	60 λεπτά
Στόχοι	να κατακτήσουν την έννοια της δημοκρατίας- να κατανοήσουν τη σημασία της- να γνωρίζουν τα διάφορα εργαλεία που έχουν οι πολίτες για να ακουστούν- να κατανοήσουν την πολιτική και δημοκρατική συμμετοχή ως δικαίωμα και καθήκον
Αξίες	δημοκρατία, δικαιοσύνη, ισότητα, κράτος δικαίου
Δεξιότητες	ενεργητική ακρόαση και παρατήρηση- κριτική και δημιουργική σκέψη- ενσυναίσθηση- επίλυση συγκρούσεων- συνεργασία
Υλικά	1 κάρτα με επιχειρήματα ανά ομάδα; φωτογραφίες από την παλαιά Aldeia da Luz, την νέα Aldeia da Luz και του φράγματος Alqueva (να προβάλλετε ή να μοιράσετε), κάρτες με τον ορισμό της ιδιότητας του πολίτη, 1 αφίσα με τη λέξη "υπηκοότητα" στο κέντρο, ταινία, 4 καρέκλες

ΠΛΑΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Εισαγωγή: Τι είναι η Δημοκρατία;

Ρωτήστε τους μαθητές τι νομίζουν ότι σημαίνει Δημοκρατία. Σπάστε τους τη λέξη: στα ελληνικά, "Δήμος" σημαίνει "λαός" και "κράτος" σημαίνει "εξουσία". Εξηγήστε ότι: είναι ένα πολιτικό σύστημα όπου ο λαός κατέχει την εξουσία, εκπροσωπούμενος στο κοινοβούλιο εκλέγοντας πολιτικούς.

- Αυτοί οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι πρέπει να ενεργούν με γνώμονα το συμφέρον του πληθυσμού και όχι το δικό τους συμφέρον. Συνεπώς, είναι υπεύθυνοι για τις ενέργειές τους και πρέπει να εξηγούν τους λόγους πίσω από αυτές,
- πέρα από την ψήφο, οι άνθρωποι έχουν και άλλους τρόπους να επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων. Για παράδειγμα, μπορούν να συμμετέχουν σε δημόσιες πορείες αν δεν

συμφωνούν με ορισμένες καταστάσεις ή αποφάσεις ή να συγκεντρώνονται σε ενώσεις για να υπερασπιστούν τις πεποιθήσεις και τα δικαιώματά τους,

- οι θεμελιώδεις νόμοι που διέπουν τη χώρα αναφέρονται στο Σύνταγμα.

Κύρια δραστηριότητα: "Το χωριό του Ήλιου"

Παρουσιάστε στους συμμετέχοντες το ακόλουθο σενάριο:

Το Χωριό του Ήλιου βρίσκεται στο νότο μιας θερμής χώρας. Το καλοκαίρι, η περιοχή αυτή γίνεται πολύ ζεστή και ξηρή. Δεν βρέχει πολύ, οπότε είναι πολύ δύσκολο να ποτίσουν τις φυτείες και να εκθρέψουν τα ζώα. Υπάρχουν πολύ λίγες δουλειές και οι νέοι τείνουν να εγκαταλείπουν το χωριό για να βρουν δουλειά στις πόλεις.

Η κυβέρνηση θέλει να κατασκευάσει ένα φράγμα στη λεκάνη του τοπικού ποταμού. Για να συμβεί αυτό, το χωριό του Ήλιου θα πρέπει να εξαφανιστεί γιατί, όταν το φράγμα θα είναι έτοιμο, η στάθμη του νερού θα ανέβει και θα καλύψει το χωριό. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική απόφαση, οπότε αποφασίστηκε να γίνει μια συνάντηση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη: την κυβέρνηση, τους κατοίκους του χωριού που είναι υπέρ της κατασκευής του φράγματος, τους κατοίκους του χωριού που είναι κατά της κατασκευής του φράγματος και μια περιβαλλοντική ομάδα.

Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα έναν αριθμό από το 1 έως το 5 ("1, 2, 3, 4, 5, 1, 2, 3, 4, 5...") και ζητήστε τους να απομνημονεύσουν τον αριθμό τους. Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες με τον ίδιο αριθμό να σχηματίσουν μια ομάδα (Ομάδα 1, Ομάδα 2,... Ομάδα 5) και αναθέστε ένα διαφορετικό μέρος της αίθουσας για κάθε ομάδα. Δώστε σε κάθε ομάδα μια κάρτα που προσδιορίζει το γκρουπ που θα εκπροσωπήσει στη συνάντηση και κάποια επιχειρήματα που έχουν. Δώστε χρόνο στις ομάδες να εξοικειωθούν με τη θέση τους και να σκεφτούν τυχόν άλλα επιχειρήματα που μπορεί να σκεφτούν. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα πρέπει να εκλέξει τον αρχικό εκπρόσωπο που θα την εκπροσωπήσει στη συνάντηση. Δώστε τους τουλάχιστον 10 λεπτά για την εργασία αυτή. Όταν λήξει ο χρόνος, ζητήστε από τους εκπροσώπους να καθίσουν στις 4 καρέκλες που εμφανίζονται ως ημικύκλιο στο κέντρο της αίθουσας. Στο άνοιγμα του ημικυκλίου, σε μικρή απόσταση, θα καθίσουν όλοι οι συμμετέχοντες που εκπροσωπούν την κοινή γνώμη, με το βλέμμα στραμμένο προς την περιοχή της συζήτησης (σχήμα ημικυκλίου).

Στόχοι: να μάθουν να προβάλλουν επιχειρήματα, να ακούν προσεκτικά τα επιχειρήματα των άλλων και να συζητούν, προκειμένου η κοινή γνώμη να λάβει τεκμηριωμένη και σταθμισμένη θέση.

Κανόνες: τα υπόλοιπα μέλη κάθε ομάδας θα παραμείνουν πίσω από τον εκπρόσωπό τους. Στον πρώτο γύρο, κάθε εκπρόσωπος προβάλλει τα επιχειρήματά του. Αφού τελειώσουν και οι 4, αρχίζει ο δεύτερος γύρος, όπου όλα τα υπόλοιπα μέλη των ομάδων μπορούν να αλλάξουν θέση

με τον εκπρόσωπό τους, αρκεί να τον αγγίξουν στον ώμο. Ο εκπρόσωπος είναι υποχρεωμένος να ανταλλάξει θέσεις με το μέλος της ομάδας που παίρνει το λόγο. Η αλλαγή αυτή μπορεί να γίνεται όσο συχνά χρειάζεται. Αφήστε τη συζήτηση να συνεχιστεί για όσο χρόνο υπάρχει διαθέσιμος ή εξαντληθούν τα επιχειρήματα. Στη συνέχεια, ο συντονιστής λέει "Στοπ" και δίνει το λόγο στην κοινή γνώμη. Η ομάδα αυτή θα πρέπει να εκφράσει τη θέση της σχετικά με την κατασκευή του φράγματος. Τα μέλη της μπορεί να έχουν ή να μην έχουν συναίνεση.

Ομαδικός αναστοχασμός

Απομακρύνετε τις 4 καρέκλες και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σχηματίζοντας έναν ενιαίο κύκλο. Υποκινήστε την ανταλλαγή ιδεών, θίγοντας θέματα όπως:

- τις κύριες δυσκολίες που συνάντησαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης άσκησης,
- στη δημοκρατία, οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να ακούγονται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που τους αφορούν,
- είναι δύσκολο να επιτευχθεί συναίνεση στην αναζήτηση λύσεων επειδή οι άνθρωποι σκέφτονται διαφορετικά (προτεραιότητες, αξίες, δυσκολίες κ.λπ.)
- η δημοκρατία δεν είναι τέλεια, αλλά είναι το δικαιότερο κυβερνητικό σύστημα,
- είναι σημαντικό να παρεμβαίνουμε στη λήψη αποφάσεων που μας αφορούν όλους, και να μην αφήνουμε τα πάντα να αποφασίζουν άλλοι για εμάς (οι αποφάσεις να λαμβάνονται προς το συμφέρον λίγων και όχι του απλού λαού), για να λειτουργήσει σωστά η δημοκρατία, οι άνθρωποι πρέπει να ενδιαφέρονται, να παρακολουθούν και να ακούγονται,
- η δημοκρατική συμμετοχή είναι δικαίωμα (που δεν το έχουν όλοι οι πολίτες του κόσμου) και καθήκον.

Δείξτε φωτογραφίες από την παλαιά Aldeia da Luz, την νέα Aldeia da Luz και του φράγματος Alqueva (αναζήτηση στο διαδίκτυο).

Αυτό το σενάριο βασίζεται σε μια αληθινή ιστορία. Το φράγμα Alqueva κατασκευάστηκε στη νότια Πορτογαλία, το 2002, μετά από δεκαετίες συζητήσεων, εξελίξεων και στάσεων. Το όνομα του βυθισμένου χωριού είναι "Aldeia da Luz" και χτίστηκε ένα νέο χωριό, με νέο νεκροταφείο και εκκλησία, σε ψηλότερο σημείο, για να φιλοξενήσει όλους τους κατοίκους του παλιού χωριού. Είκοσι χρόνια αργότερα, οι ντόπιοι εξακολουθούν να παλεύουν με την απώλειά τους. Το τοπικό κάστρο είναι επίσης βυθισμένο, αλλά προηγουμένως είχε προστατευτεί με σάκους άμμου σε περίπτωση που, μια μέρα, το φράγμα αδειάσει.

Άσκηση κλεισίματος: Ορισμός της "Ιθαγένειας"

Τοποθετήστε μια αφίσα στον τοίχο με τη λέξη "Ιθαγένεια" στη μέση και τους αριθμούς 1 έως 5 με σειρά γύρω από την κεντρική λέξη. Μοιράστε τις αριθμημένες κάρτες που είναι

συμπληρωματικές στον ορισμό της ιθαγένειας. Ζητήστε από τον συμμετέχοντα που κρατάει την κάρτα με τον αριθμό 1 να τη διαβάσει δυνατά και στη συνέχεια να την κολλήσει στην αφίσα, όπου εμφανίζεται ο αριθμός 1. Στη συνέχεια, ο συμμετέχων που κρατά την κάρτα με τον αριθμό 2 κάνει το ίδιο, και ούτω καθεξής. Οι 5 κάρτες μαζί συμπληρώνουν τον ορισμό της ιδιότητας του πολίτη σε κατάλληλη γλώσσα για τους νεότερους συμμετέχοντες.

Σχετικά γεγονότα & νέα

- Ένα μουσείο για να αφηγηθεί την ιστορία χτίστηκε σε τοπικό επίπεδο: https://museudaluz.org.pt/en/home_en/
- Δείτε το ντοκιμαντέρ στα πορτογαλικά εδώ: <https://www.youtube.com/watch?v=jSn9gh39PiA>

Προς εκτύπωση

κάρτες με επιχειρήματα για κάθε ομάδα + συμπληρωματικές κάρτες για τον ορισμό της ιθαγένειας

κάρτες με επιχειρήματα για κάθε ομάδα

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- το φράγμα θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια από την οποία θα επωφεληθεί όλη η χώρα
- το φράγμα θα παρέχει νερό για την άρδευση ολόκληρης της περιοχής
- η περιοχή θα ωφεληθεί από την ανάπτυξη άλλων υποδομών, όπως π.χ δρόμων
- θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, ιδίως κατά τη διάρκεια της κατασκευής, η οποία θα διαρκέσει αρκετά χρόνια

ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ (συμφωνούν με τα επιχειρήματα της κυβέρνησης)

- το χωριό βρίσκεται ήδη σε δημογραφική παρακμή
- το φράγμα θα φέρει τουρισμό, ο οποίος δημιουργεί θέσεις εργασίας και θα ζωντανέψει ξανά το χωριό
- δεν μπορούμε να ζούμε δεμένοι με το παρελθόν.

ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ

- καταστροφή σπιτιών και εκατονταετηρίδων οικογενειακών αναμνήσεων.
- το νεκροταφείο θα πρέπει να μεταφερθεί και η εκκλησία θα καταστραφεί.
- μετά την καταστροφή του χωριού, δεν υπάρχει επιστροφή.
- δυνατότητα κατασκευής ενός μικρότερου φράγματος ή κατασκευής κάπου αλλού.
- ο τοπικός τουρισμός μπορεί να ενισχυθεί (το παλιό κάστρο, η γαστρονομία, το τοπίο, η ιστορία) χωρίς να καταστραφεί το χωριό.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΙ

- αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την κατασκευή του φράγματος, όπως η καταστροφή των δασών φελλού (προστατευόμενο είδος), η διαφυγή ζώων και η διακοπή της διαδρομής άλλων ζώων, η απώλεια της βιοποικιλότητας και η ρύπανση από το στάδιο της κατασκευής.

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ακούστε τα επιχειρήματα όλων. Στο τέλος, θα πρέπει να εκφράσετε τη γνώμη σας ως ομάδα.

συμπληρωματικές κάρτες για τον ορισμό της ιθαγένειας

1

Όταν γεννιόμαστε, οι περισσότεροι από εμάς γινόμαστε πολίτες μιας χώρας. Αυτή είναι η πιο βασική ιδιότητα του πολίτη.

2

Είναι επίσης η προσπάθεια να ζούμε καλά ως ομάδα, σεβόμενοι τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων, αλλά και κάνοντας τα δικά μας δικαιώματα σεβαστά....

3

... προσπαθώντας να αλλάξουμε αυτό που δεν είναι σωστό.

4

Είναι μια ημιτελής δουλειά που δεν τελειώνει ποτέ...

5

... και αυτό είναι δύσκολο, γιατί είμαστε όλοι διαφορετικοί αλλά μοιραζόμαστε έναν μοναδικό πλανήτη.

Funded by
the European Union